

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПРОПЕДЕВТИКА ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ**

Спеціальність: **221 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 22**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **III (осінній), IV (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації**
Підсумковий контроль: **диф.залік**
Пререквізити: **ОК 1, ОК 3, ОК 4; ОК 6; ОК 7; ОК 8; ОК 13, ОК 14**

Кафедра/підрозділ: **кафедра ортопедичної стоматології**, пр. Перемоги, 51, УСЦ ХНМУ, 4 поверх
Керівник освітнього компонента: д.мед.н., професор **Янішен Ігор Володимирович**,
email: iv.yanishen@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<http://distance.knmu.edu.ua/course>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент спрямовано на формування знань і практичних навичок з діагностики, планування та проведення ортопедичного лікування при дефектах твердих тканин зубів, частковій і повній втраті зубів із застосуванням сучасних конструкцій незнімних та знімних протезів.

МЕТА КУРСУ: професійне формування майбутнього фахівця, здатного вирішувати клінічні задачі з використанням набутих знань та вмінь з дисципліни, що передбачає інтеграцію викладання освітнього компонента з терапевтичною, хірургічною та стоматологією дитячого віку.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Пояснювати анатомо-функціональні особливості зубощелепного апарату людини, включно з будовою щелеп, зубних рядів, м'язів і скронево-нижньощелепного суглоба.
- Визначати типи прикусів, види оклюзій і принципи артикуляції, аналізувати біомеханіку рухів нижньої щелепи.
- Застосовувати знання з анатомії, фізіології та біомеханіки для обстеження пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології.
- Характеризувати класифікацію відбитків і відбиткових матеріалів, пояснювати принципи вибору матеріалу відповідно до клінічної ситуації.
- Описувати властивості, показання та технологію застосування різних груп відбиткових матеріалів.
- Розрізняти конструкційні стоматологічні матеріали, описувати етапи полімеризації та принципи їх використання.
- Демонструвати практичні навички виготовлення діагностичних моделей і роботи з апаратами, що відтворюють рухи нижньої щелепи, дотримуючись вимог безпеки та асептики.
- Визначати показання та протипоказання до різних методів ортопедичного лікування, з урахуванням загального стану пацієнта і локальних змін.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (6 год):**

1. Ортопедична стоматологія як медична наука. Органи зубо-щелепної системи та їх функції.
2. Обстеження хворих в клініці ортопедичної стоматології (частина 1).
3. Обстеження хворих в клініці ортопедичної стоматології (частина 2).

Перелік тем практичних занять (64 год):

1. Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету.
2. Функціональна анатомія жувального апарату.
3. Нервово-м'язовий комплекс зубо-щелепного апарату людини.
4. Анатомічні особливості будови скронево-нижньощелепного суглобу.
5. Зуби, зубні ряди. Групи зубів, анатомотопографія.
6. Фізіологічні та патологічні види прикусів.
7. Артикуляція та оклюзія.
8. Обстеження хворих в клініці ортопедичної стоматології. Підсумкове заняття.
9. Класифікація відбитків та відбиткових матеріалів.
10. Твердокристалізуючі відбиткові матеріали, їх характеристика та застосування.
11. Термопластичні відбиткові матеріали, їх характеристика та застосування.
12. Альгінатні відбиткові матеріали, їх характеристика та застосування.
13. Силіконові відбиткові матеріали, їх характеристика та застосування.
14. Матеріали для дублювання моделей та матеріали для виготовлення вогнетривких моделей.
15. Отримання моделей щелеп. Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи.
16. Моделювальні матеріали.
17. Пластмасові стоматологічні конструкційні матеріали. Підсумкове заняття.
18. Конструкційні сплави металів до зубних протезів.
19. Класифікація конструкцій зубних протезів.
20. Клінічне застосування штампованих коронок.
21. Клінічне застосування пластмасових коронок.
22. Клінічне застосування литих коронок.
23. Клінічне застосування суцільнолитих комбінованих коронок. Підсумкове заняття.
24. Клінічне застосування штамповано-паяних мостоподібних протезів(механічні, хімічні, електролітичні).
25. Клінічне застосування суцільнолитих мостоподібних протезів.
26. Клінічне застосування комбінованих мостоподібних протезів. Підсумкове заняття.
27. Клінічне застосування часткових знімних протезів.
28. Клінічне застосування бюгельних протезів.
29. Клінічне застосування повних знімних протезів. Підсумкове заняття.
30. ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ЗАЛІК.

Перелік тем самостійної роботи студента (50 год)

1. Історія розвитку ортопедичної стоматології .
2. Внесок українських вчених у розвиток ортопедичної стоматології. Харківська школа лікарів ортопедів стоматологів.
3. Оволодіти умінням малювати м'язевий апарат верхньої та нижньої щелепи та пояснювати механізми основної та додаткової функції жувальної мускулатури.
4. Оволодіти умінням малювати будову та пояснювати механізми рухів скронево-нижньощелепного суглобу.
5. Оволодіти умінням малювати анатомічну будову верхньої та нижньої щелепи.
6. Пояснювати вертикальні рухи нижньої щелепи.

7. Пояснювати бокові трансверзальні рухи нижньої щелепи.
8. Обстеження хворих в клініці ортопедичної стоматології. Додаткові методи обстеження хворих в клініці ортопедичної стоматології.
9. Фізико-хімічні властивості основних та допоміжних матеріалів, що застосовуються при виготовленні суцільнолитих коронок.
10. Способи штампування металевих коронок.
11. Технологія виготовлення пластмасових коронок.
12. Технологія виготовлення комбінованих коронок.
13. Способи лиття металевих коронок.
14. Способи та технологія обробки пластмасових, комбінованих коронок.
15. Знеболення при препаруванні опорних зубів під суцільнолиті коронки та мостоподібні протези.
16. Види проміжної частини мостоподібних протезів.
17. Технологія паяння та обробки мостоподібних протезів(механічні, хімічні, електrolітичні).
18. Лиття. Технологія лиття проміжної частини та всього каркасу мостоподібного протезу.
19. Правила моделювання та технологія виготовлення суцільнолитих протезів.
20. Методи паралелометрії.
21. Правила моделювання та технології виготовлення бюгельних протезів.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, відповідно до розкладу навчального відділу.

Методи навчання: лекція, розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм».

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД) - це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж семестру, яка контролюється науково-педагогічним працівником, що проводить заняття у групі. ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали.

Самостійна робота здобувача (СРЗ) Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Загальна навчальна діяльність (ЗНД) - вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для дисциплін з формою контролю «диференційований залік» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 1 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу, автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 70 до 120. ЗНД визначається у балах від 120 до 200, відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ».

Індивідуальні завдання (ІЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. ІЗ виконується здобувачем освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника.

- доповідь реферата здобувача освіти на практичному занятті 0-2 бали;
- доповідь з презентацією на практичному занятті 0-3 бали,
- доповідь на науково-практичних конференціях, написання тез, статей 0-5 балів;
- участь у Всеукраїнській олімпіаді – 5-10 балів

ІЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни, при проведенні «заліку».

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗ не може перевищувати 200 балів.

Підсумковий контроль. допуск до ДЗ розраховується у балах ЗНД від 70 до 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). Оцінка з дисципліни є сума балів за ЗНД, ІЗ та ДЗ і складає від 120 до 200 балів.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу за допомогою з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте. Заохочується участь здобувачів освіти у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат та шапочка. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Пропедевтика ортопедичної стоматології : підручник / Король Д. М., Король М. Д., Нідзельський М. Я. та ін.; за заг. ред. Короля Д. М. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 328 с.
2. Пропедевтика ортопедичної стоматології : підручник / П.С. Фліс, Г.П. Леоненко, І.А. Шинчуковський та ін. ; за ред. П.С. Фліса. – 2-с вид. – К : ВСВ «Медицина», 2020. – 328 с.
3. Стоматологія. Підручник. У 2 кн. – Кн. 1 /М.М.Рожко, З.Б.Попович, В.Д.Куроедова та ін.; за ред. Проф. М.М.Рожка. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 872 с.
4. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.: Книга-плюс, 2018. – 604 с.
5. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Мачоган В.Р., Росоловська С.О., Воробець А.Б., Радчук В.Б. Stud Book з ортопедичної стоматології. Тернопіль-Ужгород. 2018. - 369 с.
6. Гасюк П. А. Альманах з ортопедичної стоматології // П. А. Гасюк, Є. Я. Костенко, В. Р. Мачоган, С. О. Росоловська, А. Б. Воробець // Тернопіль: Богдан – 2018. – 352с.
7. Гасюк П. А. Технологічні аспекти виготовлення ортопедичних конструкцій // П. А. Гасюк, Д. М. Король, С. О. Росоловська, Л. С. Коробейніков, В. Б. Радчук, Р. В. Козак // Тернопіль: ФОП Пархін Р. А. – 2017. – 140с.
8. Король Д. М. Основи бюгельного протезування / Д. М. Король, Д. Д. Кіндій, Л. С. Коробейніков, О. Д. Оджубейська, Р. В. Козак, Т. П. Малюченко // Полтава. – 2019 – 139с.
9. Король М. Д. Стоматологічне матеріалознавство / М. Д. Король, О. Д. Оджубейська, Д. М. Король, І. М. Ткаченко, В. М. Петрушанко, М. О. Рамусь, А. Д. Дорубець, Д. Д. Кіндій, Л. С. Коробейніков // Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.
10. Фастовець О. О. Незнімне зубне протезування: навчально-методичний посібник / О. О. Фастовець, Р. А. Котелевський, С. С. Кобиляк // Дніпро: ДМА. – 2017. – 212с.

Методичні вказівки:

1. Order of patient's orthopedic treatment stages. Golik V.P., Yanishen I.V., Grishanin G.G., Tomilin V.G., Diudina I.L. 2017 p.
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/15536>
2. Заміщення часткових дефектів зубних рядів мостоподібними протезами. Показання та протипоказання. Янішен І.В., Погоріла А.В., Перешивайлова І.О., Шепенко А.Г. – 2017 р.
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/22228>
3. Сучасні методики обстеження стоматологічних пацієнтів. Підготовка порожнини рота перед ортопедичним втручанням. Складання плану лікування стоматологічного пацієнта. Янішен І.В., Перешивайлова І.О., Погоріла А.В., Ярина І.М. - 2018 р.
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/22247>
4. Естетичні коронки: пластмасові, композитні, металевокерамічні, безметалеві. Показання та протипоказання. Янішен І.В., Перешивайлова І.О., Погоріла А.В., Ярина І.М. – 2018 р.
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/22274>

Завідувач кафедри
ортопедичної стоматології,
доктор медичних наук, професор

Ігор ЯНІШЕН